

джа, които всѣка минута осѣщали силната подкрѣпа на Балкана, изъ който се разнасялъ повелителниятъ гласъ на Страхила, на Чавдара и на Добри! Калоферъ не познава турчинъ, — който по субективното възрѣние на калоферскитѣ републиканци, е вѣплотено зло. Прѣдани всички на миренъ, производителенъ трудъ, тунджанскитѣ републиканци чувствуваха, че този трудъ имъ носи пълна свобода, независимостъ отъ никого, — отъ бога или султана. Никой иностранецъ — турчинъ не може да влѣзе въ селото, безъ общето съгласие на неговитѣ жители, повече отъ единъ царски човѣкъ то не е могло да търпи въ своитѣ прѣдѣли. Нѣщо повече: калоферци зорко бдѣли „кучешката вѣра“ да не наплоди земята имъ съ други „кучета“. Помнятъ се анекдоти, какъ на единствения прѣдставител тукъ на султанската воля, калоферци заповѣдали да изкара своята Фатма далечъ, извънъ прѣдѣлитѣ на калоферската република, когато приближило врѣме да се освободи отъ брѣменостъ. И Хюсеинъ ага се подчинилъ. Воля народна е това, която е воля калоферска. Чавдаръ войвода чакалъ на Балкана. . .¹⁾

Тази безгранична свобода крѣпи Калоферъ и прѣзъ най-новитѣ революционни врѣмена: защото калоферци я чувствуватъ като своя втора природа даже и при новата економическа мизерия, която сви гнѣздо около началото на послѣдния вѣкъ.

Непомня кой европеецъ, запознатъ отъ леща на бобъ съ тогавашното положение на Турция, и повече загриженъ съ продължение нейнитѣ болни дни, отколкото съ радикалното ѳ лѣкуване, бѣше казалъ, че албанецътъ служилъ на Турция за войникъ, сърбинътъ за

¹⁾ Прѣданието сѣщо така ни донася безспорния фактъ, че прѣзъ Калоферъ турчинъ не е могълъ да мине съ подкованъ конъ: ездачътъ, билъ той ага или проста рая, прѣди да стѣпи на калоферски друмъ, е свалялъ подковитѣ на своето добиче.